

Friederike Ermold
Vätternvårdsförbundet
010-22 36 000

Åsa Stahlkloo, Motala kommun
Asa.stahlkloo@motala.se

Synpunkter: Samråd tillstånd för vattenuttag till Borghamns vattenverk

Bakgrund

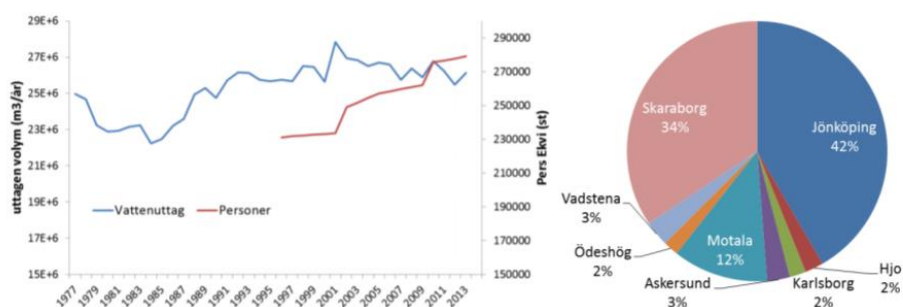
Vattenverket i Borghamn tar sedan 1960talet råvatten från Vättern för att försörja Borghamn och Rogslösa med dricksvatten. Medeluttag är 228 m³/dygn (2018) motsvarande ett årsuttag på 83178 m³. Den maximala dimensioneringen är 830 m³. Vadstena kommun avser att söka tillstånd enligt 11 kap Miljöbalken för ett vattenuttag på 120 000 m³ per år, med ett maxuttag på 800 m³/dygn hos Mark- och miljödomstolen.

Vadstena kommun har gett Vätternvårdsförbundet möjlighet att lämna synpunkter.

Synpunkter

Vätternvårdsförbundet konstaterar att:

- Vättern är riksintresse för bl. a. naturvård, yrkesfisket och friluftslivet, dricksvattentäkt samt vattenskyddsområde. Hela Vättern har utpekats som särskilt värdefullt vatten för naturvården. Vättern är dessutom Natura 2000 område (dock uppdelat i flera delområden), med naturtyperna ävjestrandsjöar (kod 3130) och kransalgssjöar (kod 3140), dvs näringsfattiga sjöar med klart vatten och rik undervattensvegetation.
- Vättern nyttjas som dricksvattentäkt till ca 280 000 personer (pe). De kommunala vattenverken har ett sammanlagt uttag på 26 000 000 m³/år, som motsvarar ungefär en tredje del av alla vattenuttag (Vattenvårdsplan Vättern, 2015). Nästan allt återförs till Vättern. Borghamns ansökt uttag på 120 000 m³ per år motsvarar 0,5% av kommunalt dricksvattenuttag.

Figur 66. TV: Utveckling av vattenanvändning 1977-2013 samt befolkning kopplat till dricksvatten. TH: Andel per kommun av vattenutnyttjande 2013. Habo kommun är påkopplat på Jönköping och har inget eget vattuttag från Vättern.

- I vattenvårdsplanen beskrivs ett flertal miljömål och delmål som berörs av vattenuttag, t.ex. Levande Sjöar och Vattendrag (delmål 12) samt God Bebyggd Miljö (delmål 3).

Delmål 12: Vattenuttag

Delmållets lydelse: Vattenuttag som skadar biologiska värden förekommer ej.

2012	2020
→ Ja	→ Ja

BEDÖMNING

- Utfall 2012: Delmålet är **uppfyllt** för uttag för sjö, däremot **oklart** för vattendrag.
- Bedömt utfall 2020: Delmålet bedöms fortsätta **vara uppfyllt**.
- Åtgärdsbehov: Flera vattenuttag har föråldrade vattendomar och behöver förnyas.
- Fortsättning: Delmålet bör kvarstå.

Delmål 3: Vattentäkten Vättern

Delmållets lydelse: Säkerställa Vätterns vattenkvalitet med avseende på sjön som vattentäkt bl a genom fastställande av vattenskyddsområde. Dricksvattnet är av god kvalitet.

2012	2020
↗ Ja	↗ Ja

BEDÖMNING:

- Utfall 2012: Delmålet bedöms **uppfyllt**.
- Bedömt utfall 2020: Delmålet bedöms fortsätta **vara uppfyllt**.
- Åtgärdsbehov: Säkerställa vattenintag under sprängskikt (>20m) för klara framtida klimatförändringar samt öka barriäreffekt mot föroreningar.
- Fortsättning: Kunskapen om standard och krav på effektiviteten på enskilda avlopp måste öka.

- Borghamns vattenverk saknar för tillfället tillstånd för vattenuttag. Vätternvårdsförbundet välkomnar kommunens arbete att söka tillstånd enligt 11 kap Miljöbalken för sitt vattenuttag. Behov av nya/förnyade tillstånd för vattenuttag har beskrivits som åtgärdsbehov i vattenvårdsplanen (Levande Sjöar och Vattendrag – Delmål 12 Vattenuttag).

- Vattenintaget ligger just nu på ett djup på 8 m. Med hänsyn till klimatförändring och risken som (för) varmt råvatten utgör för dricksvattenförsörjningen är det lämpligt att säkerställa att vattenintag sker under språngskiktet (>20 m). (Se även miljömål God Bebyggd Miljö, Delmål 3 Vattentäkten Vättern.)

Referenser

Vätternvårdsförbundet 2015: [Rapport 122 från Vätternvårdsförbundet: Uppföljning av vattenvårdsplan samt revidering för 2020](#)

Friederike Ermold

Sakkunnig vattenfrågor Vätternvårdsförbundet